BIBLIOTEKA NARODOWA
ZZK
1862
28199
b26605090
n37961688

Znaki i Skrócenia
J. Jezioro
W. Wyspa
l. lub
( ) w nawiasie. Nazwa dzisiejsza
Arcybiskupstwo
Biskupstwo
Biskupstwo przeniesione lub zniesione
Biskupstwo wątpliwego istnienia
Grody i Miasta
Wsie
MORZE WSCHODNIE, AUSTURWEG, OSTARSALT,
BALTYCKIE, WARANGSKIE
SZWECYJA
SZLEZWIG
PELAGUS SCITHICUM
POMORZANIE
MAZOWSZE
ŻAMAJTEN ŻMUJDŹ
LITWA
BAWARYJA
Mappa
SŁAWIAŃSZCZYZNY
LECHICKIEJ
Z WIEKU X-XII
I PRUSS Z WIEKU X-XIII
ułożona przez
JANA PAPŁOŃSKIEGO
wyryta przez Fr. Łozińskiego
w Warszawie 1862.
odciskano w Litogr. Banku

MAPPA SŁAWIAŃSZCZYZNY LECHICKIEJ
przez Jana Papłońskiego
W-wa 1862
rej. 1072/02
ZZK 28199
b26605090
i37961-688

BIBLIOTEKA NARODOWA BN

OBJAŚNIENIE MAPPY
SŁAWIAŃSZCZYZNY LECHICKIEJ
Z WIEKU X—XII I PRUSS Z WIEKU X—XIII,

UŁOŻONEJ PRZEZ

JANA PAPŁOŃSKIEGO.

(Warszawa 1862 r.)

Powody, które nas skłoniły do nadania mappie naszej nazwy *Lechickiej*, w krótkości wyłożyliśmy w przedmowie do „Sławiańskiej Kroniki Helmolda." Powody te są historyczne i językowe. Historyja zaświadcza, że całą objętą przez nas przestrzeń zamieszkiwały ludy jednego, sławiańskiego pochodzenia. Najwiarogodniejszy kronikarz z wieku XI i początków XII, Nestor, mówi: „*Lachowie* zaś i Prusi i Czud' prisiediat k moriu Wariażskomu (baltyckiemu)," a w drugiém miejscu: „Wołochom bo naszedszem na Słowieni na Dunajskija, siedszem w nich i nasilaszczem im, Słowieni że owi priszedsze siedosza na Wisle i prozwaszasia Lachowie, a ot tiech Lachow prozwaszasia Polanie, Lachowie druzii Luticzi, ini Mazowszanie, ini Pomorianie." To jest: „Lachowie zaś i Prussowie i Czud' mieszkają nad morzem Warangskiém (baltyckiém);".... „gdy zaś Rzymianie naszli na Słowiany naddunajskie, usadowili się

2002 K 1719/14

pomiędzy nimi i zaczęli ich ciemiężyć, Sławianie owi przyszedłszy (stamtąd) osiedli nad Wisłą i nazwali się Lachami, a od tych Lachów (jedni) przezwali się Polanami, drudzy Lachowie Lutykami, inni Mazowszanami, inni Pomorzanami." Badania językowe wskazały, że wszystkie te plemiona używały języka ze wszystkich sławiańskich najbardziej do mowy polskiej zbliżonego. Dowodnie nas o tém przekonywają tak zabytki piśmienne mowy ludów w księstwie Lüneburgskiém (w dzisiejszém królestwie Hannowerskiém) za Elbą mieszkających, jak i języki plemion sławiańskich, które dziś jeszcze te ziemie zamieszkują, a mianowicie Serbów łużyckich w dzisiejszej Saxonii i Prussiech i Kaszubów na Pomorzu. Swieżo ogłoszony drukiem „Rys dziejów Serbo-Łużyckich przez W. Bogusławskiego (Petersburg 1861) toż samo przekonanie objawia. Autor tego nader ważnego i zajmującego dzieła przytacza zdanie uczonego Serba Dr. Pfula, który w rozprawie „o wspólności pochodzenia indo-europejskich języków" mówi: „Polak, łużiski Serb a północny Połobian dzieci *jeneję* swojby" i dalej: „Polak a Serb a Połobjan su jedyn jeniczki lud, kiż zaso słowianscy ryczesze." (str. 2). Nie nazwaliśmy tej Sławiańszczyzny polską, bo nazwa taka właściwą była pierwiastkowo jednej wyłącznie gałęzi Polan i tylko z rozszerzeniem się władzy książąt polskich, to jest polańskich, na sąsiednie szczepy, stała się ogólną dla całej federacyi sławiańskiej, związanej jednością władzy książąt, a od Bolesława W., królów polskich. Nie wprowadzaliśmy też podziału ziemi na Wielkopolskę i Małopolskę, te bowiem nazwy w wieku XII były nieznane i tylko w XIII się ukazują. Nie zamieściliśmy także nazw, jakie Niemcy podbitym krajom sławiańskim nadali, tworząc z nich marki czyli pogranicza. Tak, już za czasów Karolingów zachodnia Sławiańszczyzna między Salą, Elbą i Hawolą nazywała się pograniczem serbskiém (limes sorabicus); pod cesarzami z domu saskiego i frankońskiego ziemie sławiańskie, ograniczone z północy rzekami Eldeną i Pianą, a ze wschodu krajami polskiemi, podzielono na pięć mark, z których jedna, a mianowicie, marka północna (Nordmark) rozciągała się od Eldeny i Piany do granic Serbów, tych zaś ziemie obejmowały cztery marki: wschodnią czyli łużycką (Ostmark) albo mark Lusici, obejmującą całą północną krainę Serbów, markę życzańską (Zeiz), która zajmowała lewą, merzeburgską-środkową i miśnijską-prawą część ziemi południowych Serbów. Tę ostatnią składały części kraju Dalemińców i Niszan z lewej strony Elby i cała ziemia Milczan z prawej strony tej rzeki. Marki północna, wschodnia czyli łużycka i miśnijska przytykały do krajów wchodzących w skład Polski. Sławiańszczyzna nadbaltycka, czyli część ziemi Lutyków i Bodrytów, utworzyła oddzielne księstwo sławiańskie, które należało do jedności cesarstwa niemieckiego i w kolei czasów przyjęło nazwy księstw meklemburg-zwierzyńskiego, meklemburg-strzelickiego i pomorza zaodrzańskiego, złączonego w jedno z Pomorzem przedodrzańskiém. Wagryja zlała się z Holsztyniją, ziemia Połabian utworzyła księstwo Lauenburgskie. Wszystkie te kraje przeszły w różnych czasach pod panowanie Niemców; same tylko księstwa meklemburgskie, jakkolwiek zupełnie zniemczone, utrzymały się w posiadaniu książąt sławiańskich, których potomkowie do dnia dzisiejszego na tronie książęcym meklemburgskim zasiadają. Takim sposobem, ze wszystkich domów dziś panujących

w Europie, ród książąt meklemburgskich jest najstarożytniejszy, i początek jego jest bardzo wybitny, antygermański. Koleje plemion sławiańskich należą do historyi; myśmy uważali za potrzebne powiedzieć te słów kilka, jako należne od nas objaśnienie mappy. Dodamy tylko, że dla Pruss zakreśliliśmy czas o jeden wiek bliższy, kraj ten bowiem stał się więcej znanym jedynie od czasu przejścia jego w posiadanie Krzyżaków, czyli od wieku XIII.

Źródła, z których korzystaliśmy przy ułożeniu mappy, były następujące:

Kroniki: Dytmara, Adama Bremeńskiego, Galla i objaśnienia do nich w wydaniu Pertz'a, kronika Helmolda w wydaniu Bangerta i w tłómaczeniu niemieckiém Dra J. C. M. Laurent'a z przedmową Lappenberga, kronika Saxona Grammatyka, wydanie Frankfurtskie z r. 1576.

Sławiańskie starożytności Szafarzyka.

Codex Pomeraniae diplomaticus, herausgegeben von D. K. F. W. Hasselbach, D. J. G. L. Kosegarten und F. Baron von Medem — tom I i II. Greifswald 1843.

Urkunden zur Geschichte des Fürstenthums Rügen von Fabricius. Stralsund. 1843.

Codex Pomeraniae diplomaticus, Dregeri. Berlin. 1768.

Die Territorien der Mark Brandenburg v. Fidicin. Berlin. 1857.

Slawen-und Teutschthum in cultur und agrarhistorischen Studien zur Anschauung gebracht besonders aus Lüneburg und Altenburg, von Victor Jacobi. Hannower. 1856.

Codex diplomaticus Poloniae editus studio et opera Leonis Rzyszczewski et Antonii Muczkowski. Varsaviae. 1847, 1848, 1852; tomum III—edidit Prof. Julianus Bartoszewicz Varsaviae. 1858.

Alphabet.-statist.-topograph. Uebersicht aller Dörfer etc. d. Kgl. Preusz. Provinz Schlesien. von J. G. Knie. Breslau. 1830.

O znaczeniu Prus dawnych przez Dominika Szulca w Zbiorze pism jego. Warszawa. 1854.

Starożytna Polska, opisana przez Michała Balińskiego i Tymoteusza Lipińskiego. Tomów 3. Warszawa 1843—4.

Opisanie historyczno-statystyczne Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Lipsk. 1846.

Galicya pod względem geograficzno-topograficzno-historycznym, skreślona przez Hippolita Stupnickiego. Lwów. 1849.

Atlasy: Géographie du moyen âge, étudiée par Joachim Lelewel. Atlas composé de cinquante planches. Bruxelles. 1850.

Historisch - Geographischer Hand-Atlas von Dr. Karl von Spruner. Gotha. 1854.

Atlas historique des états européens par Chr. et Fr. Kruse. A Paris. 1836.

Allgemeiner Hand-Atlas der ganzen Erde. Weimar. 1852—1854.

Zrobić tu winniśmy jeszcze uwagę, że jakkolwiek wskazane źródła dałyby nam możność zamieszczenia trzy razy większej liczby miejscowości, szczególniej co do Sławiańszczyzny zachodniej, tych wszakże umieścić nie można było z powodu szczupłości miejsca, lub niekiedy z przyczyny niemożności odkrycia nazw właści-

wych pod przekręconemi do niepoznania dzisiejszemi niemieckiemi nazwami miast i wsi. Nie zawsze też mogliśmy zamieścić nazwy dzisiejsze; podajemy je więc tutaj wszędzie, gdzie one od obecnie używanych się różnią, z wyjątkiem tylko powszechnie znanych, jak Gdańsk, Wrocław.

Co do części artystycznej, to czujemy się w obowiązku oświadczenia najżywszej wdzięczności p. Seweryнowi Oleszczyńskiemu, naszemu najznakomitszemu litografowi-artyście, który mozolnej pracy rytowniczej łaskawie podjąć się zechciał, jako też i zięciowi jego p. Franciszkowi Łozińskiemu, który w tejże pracy nie mały brał udział.

WYSZCZEGÓLNIENIE MIEJSCOWOŚCI,

NA MAPPIE OZNACZONYCH.

A. **Bodryci** czyli **Obotryci.**

I. *Wagrowie.*

1. Alberg l. Segeberg.
2. Agrimesow.
3. Bisenic rz.
4. Bozowo.
5. Bulilunkin (Blunk).
6. Darguńska żupa.
7. Dulkanica.
8. Krempina.
9. Lubiecz l. Lubeka, Lubika, Bukow, Bukowiec.
10. Lutylenburg.
11. Oldeslo.
12. Plona.
13. Plonskie jezioro.
14. Ratekowo.
15. Starigard (Aldenburg).
16. Susle.
17. Swentina rz.
18. Swentynefeld.
19. Trawenemünde.
20. Trawna rz.
21. Utin (Eutin).
22. Wemera (Fembra) wyspa.

II. *Połabanie.*

23. Delwunda l. Stekenica rz.
24. Horchenbici (Hornbeck).
25. Kucyn.
26. Łaba l. Elba rz.
27. Ratibor (Racesburg).
28. Smilowe pole (Smilau).
29. Wochenica l. Bagnica r.

III. *Glinianie, Lingones.*

30. Aland rz.
31. Bardowię, plemię.
32. Balzemerland.
33. Beleziem (Stendal).

34. Drewanie plemię.
35. Elda rz.
36. Esere (Isenhagen).
37. Glin (Lüneburg).
38. Glińska żupa.
39. Gimin (Ehmen).
40. Hidsacker.
41. Lunkino, l. Łęczno, l. Leontia (Lenzen).
42. Luchow.
43. Masendorp.
44. Morcimerland.
45. Potlustyna (Puttlitz).
46. Radegast.
47. Salewedele (Salzwedel).
48. Stepenica rz.
49. Ulessen (Uelzen)
50. Wallislewo.
51. Werben.
52. Wisze (Arneburg).
53. Wittinge.
54. Wojkum (Danenberg).
55. Wuestide (Weste).
56. Wustrow.

VI. *Właściwi Bodryci l. Reregi.*

57. Bukow.
58. Brezin.
59. Butissowe (Bützow).
60. Deryczewo (Dassow).
61. Dobino.
62. Grambike (Glambek).
63. Iłów.
64. Kutin (Neukloster).
65. Libiz wyspa.
66. Lubow.
67. Łyskowo.
68. Rarog l. Mikilenburg, łac. Magnopolis.
69. Roztok.
70. Wismer.
71. Worle.
72. Warin (Warrin).
73. Zwierzyn (Schwerin).

V. *Wranowie.*

74. Kaminic (Chemnitz).
75. Kalubye (Calübbe).
76. Krakow.
77. Krakowskie jezioro.
78. Kołpin jezioro.
79. Kucyn (Quetzin).
80. Małachowa.
81. Moryce, plemię.
82. Moryca jezioro.
83. Parchim.
84. Prilwic.
85. Pławo lub Sturiskie jezioro.
86. Pacelin.
87. Podulin (Podewohl).
88. Szilubin (Lebbin).
89. Wietnicy, plemię.
90. Warnow.
91. Wilim (Gross-Vielen).
92. Wiruchna (Werchen).
93. Wogarzyn (Woggersin).
94. Wepro (Wipperow).
95. Zwierzyńskie jezioro.

B. **Lutycy** czyli **Wilcy**.

I. *Chyżanie* lub *Kicynie.*

96. Chyżyn.
97. Kicyn (Kessin).
98. Warnowa rz.

II. *Czrezpienianie* lub *Circipani.*

99. Bart.
100. Bukowe.
101. Bolegost (Wolgast).
102. Bislandou (Beestland).
103. Choćkow (Gutzkow).
104. Darguń.
105. Dobromuzle l. Dobimuisle (Brodesdorf).
106. Gardiszcze.
107. Grimen.
108. Gutin.
109. Grozwin żupa.
110. Krystow.
111. Kuzize (Kütherhof).
112. Leszanie (Lassan).
113. Liwin (Lewin).
114. Losica l. Lutyca (Loiz).
115. Lubiczyniec (Lübchin).
116. Miezirieczie żupa.
117. Nebola rzeka.
118. Nekras lub Necroz (Neu-Niköhr).
119. Perun.
120. Pittine (Pütte).
121. Piana rz.
122. Rybnice.
123. Rekenica rz. może Rokitnica.
124. Rokitnitz (Röcknitz).
125. Strela (Stralsund)
126. Szczytno.
127. Sitna żupa.
128. Swant-Wustrow.
129. Trebusza (Tribsees).
130. Tupuriste (Upost).
131. Wostrow (Güstrow).
132. Wostroża.
133. Wigoni (Wagun).
134. Wotenchec (Wotenck).

III. *Dolenczanie* lub *Tolency.*

135. Broda.
136. Dolenica rz.
137. Dymin (Demmin).
138. Gorka (Görke).
139. Kamino (Kamin).
140. Kussowe (Küssow).
141. Krukowe (Krukow).
142. Nimyrow.
143. Rowene (Rowa).
144. Rybike (Riepke).
145. Stargard.
146. Stlup (Stolpe).
147. Tanglim (Anklam).
148. Tsaple.
149. Wolcazzin (Wulkenzin).
150. Wojutin (Weitin).

151. Wustrow.
152. Wostrow.

IV. *Ratarowie.*

153. Cyryce.
154. Lunkinum.
155. Ploth (Plath).
156. Retra l. Radegast.
157. Woblisko jezioro.

V. *Ukranie* i *Rzeczanie.*

158. Gradiszcze (Garz).
159. Pozdiwilk (Pasewalk).
160. Przemysłow (Prenzlau).
161. Swietlastrana.
162. Szczecin.
163. Trygłow (Torgelow).
164. Ukra rz.
165. Wustow (Güstow).
166. Żarnocin.

VI. *Neletycy.*

167. Hawelberg.
168. Niz (Nitzow).

VII. *Brzeżanie* i *Doszanie.*

169. Dosza rz.
170. Wysoka (Wittstock).

VIII. *Hawolanie* l. *Stodoranie.*

171. Bukowe.
172. Chotimysl wyspa, na której Potsdam.
173. Detitz (Deetz).
174. Ezeri (Ferchesar).
175. Forland (Fahrland).
176. Garzelice (Garlitz).
177. Hawola rz.
178. Ketzin.
179. Marzahna.
180. Powsin l. Pusin (Pausin).
181. Poracz (Paretz).
182. Postupim (Potsdam).
183. Pricerwi.

IX. *Żupy*: *Leszycy* i *Ziemczycy.*

184. Bani (Bähne)
185. Burg.
186. Czartow (Schartau).
187. Grabow.
188. Kobylica.
189. Mielkun.
190. Wirskroiz (Wieritz).

X. *Sprewanie.*

191. Berlin.
192. Bernow.
193. Czetzen (Zossen).
194. Drewitz l. Dragewit.
195. Kopanic (Köpenick).
196. Sprewa rz.
197. Trebin.
198. Wustrow (Wusterhausen).

XI. *Moraczanie.*

199. Biedrzyce (Biederitz).
200. Błony l. Plony l. Sucha żupa.
201. Goryc (Goriz).
202. Goresin (Görzke).
203. Guntmir (Gommern).
204. Jezieri.
205. Leiska.
206. Mokranici (Möckern).
207. Naumic (Namitz).
208. Nydicem (Netzen).
209. Ploth (Alten Plathow).
210. Pridelisti (Prödel).
211. Strumina rz.
212. Wollin.
213. Zwine (Schwiena).
214. Zgorzelec l. Branibor (Brandenburg).

XII. *Wyspa Ruja*, *Rana* lub *Rugija.*

215. Arkona l. Orekonda.
216. Cyrkow.
217. Chustna wyspa, na której wieś:
218. Garczyn.
219. Gora (Bergen).
220. Gore (Goore) przylądek.
221. Hildense l. Hyltis wyspa.
222. Jasmoda (Jasmund) półwysep.
223. Korenica Garz).
224. Parez.
225. Redewice.
226. Rugigard.
227. Sagard.
228. Swantagora (Swantow).
229. Umanz.
230. Witow półwysep.
231. Zyudra (Zudar).

XIII. *Wyspa Uznoim* lub *Wanzlow* (*Usedom*).

232. Gardic (Garz).
233. Lipa.
234. Pudagla.
235. Siekierzyn.
236. Uznoim (Usedom).

XIV. *Wyspa Wolin.*

237. Lebin.
238. Wolin, Julin, Jumna, Jomsburg, Jumneta l. Wineta.
239. Swantust, ujście rzeki.

C. Sorabowie l. Serbowie.

I. *Serbisztie.*

240. Serbisztie (Zerbst).

II. *Żyrmunty.*

241. Spiutni (Rothenburg).
242. Solawa l. Sala, rz.
243. Mulda rz.

III. *Żytycy*

244. Kossewik (Köswig).

IV. *Nudycy.*
V. *Neletycy.*

245. Dobragora (Halle).
246. Iwikansten (Gebichenstein).

VI. *Koledycy.*

247. Dibni (Düben).
248. Hilberg (Eilenburg).
249. Holm.
250. Kessigesburch (Quetz).
251. Wurcin.
252. Zurbicy (Zörbig).

VII. *Suselcy*

253. Culmitz.
254. Nirechwa (Nercha).

VIII. *Niżyce* l. *Niżowcy*

255. Białagóra (Belgern).
256. Domicz.
257. Prettin.
258. Sclancisforda.
259. Truszewo.
260. Czarna Elstera l. Halsztrow rz.

IX. *Serbsko.*

261. Goresin (Görschen).
262. Gunthorp (Gundorf).
263. Krośnie.
264. Naumburg.
265. Plisni.
266. Passini (Passenhain).
267. Tucherin (Teuchern).
268. Wedu (Wietau).
269. Zwikow (Zwickau).
270. Życza (Zeiz).
Elstera l. Halsztrow rz.

X. *Szkudicy* l. *Chutycy.*

271. Bigni (Püchen).
272. Borynticy (Brandis).
273. Jezerisko (Gerichshain).
274. Kotug (Gautsch).
275. Lipsk (Leipzig).
276. Medeburu (Magdeborn).
277. Szkudie.
278. Zwenkow.

XI. *Dalemińcy* l. *Głomacze.*

279. Ciciani.
280. Cyryn (Zöhren).
281. Chorin (Kohren).
282. Doblin (Döbeln).
283. Glup (Leiben).
284. Głomacz (Lomatsch).
285. Kuldyc.
286. Lostatawa (Lostau).
287. Lubczyce.
288. Miśnija (Meissen).
289. Mogielnica (Mügeln).
290. Rochlic.

291. Strela.
292. Kamienica rz.
293. Mulda l. Milda rz.
294. Trybisza rz.
295. Zwikowa Mulda rz.

XII. *Niszanie.*

296. Boruc (Boritsch).
297. Brochstina.
298. Kamieniec (Chemnitz).
299. Nachel.
300. Nissa (Nossen).

XIII. *Łużyczanie.*

a) Goleszyńcy.
b) Lubuszanie. } dwa różne plemiona.
c) Lubuszanie. }
d) Lupigławcy.
e) Slubianie l. Selpoli.
f. Trebowanie.
g) Żarowanie.
301. Ciani (Zinnitz).
302. Dobralug.
303. Golszyn.
304. Gostewisti l. Chotiebuz (Kotbus).
305. Gródek (Spremberg).
306. Jutribog.
307. Jarina (Gähren).
308. Kalwa.
309. Kutow (Kirchhain).
310. Lubusza (Lebus).
311. Lebus, wieś blizko Herzberga.
312. Luibocholi.
313. Łuków.
314. Trzebusz (Drebkau).
315. Zizani (Zützen).
316. Żara l. Żarowa (Sorau).
317. Nissa rz.

XIV. *Milczanie.*

318. Borus.
319. Budyszyn (Bautzen).
320. Drażdany l. Drzdno.
321. Gozelbude.
322. Przewoz (Priebus).
323. Szarpenberg.
324. Zgorzelec l. Drewnow (Görlitz).
325. Nissa l. Nice, żupa.

D. Szląsk.

326. Budisschow (Grosz-Baudis).
327. Brześć (Brzestz).
328. Bitom (Beuthen), dwa razy.
329. Bolesław (Bunzlau).
330. Businc.
331. Byrdo (Warta).
332. Brzeg.
333. Cidini.
334. Cieszyn.
335. Domano (Domanze).
336. Głogowa.
337. Grodiz (Gröditzberg.
338. Hainow (Hainau).
339. Hirszberg.
340. Iława (Eilau).

BIBLIOTEKA NARODOWA BN

341. Janikow (Jankau).
342. Jaraszew (Jarischau).
343. Krośno.
344. Kamieniec..
345. Kladsko (Glatz).
346. Kozle (Kosel).
347. Kożuchow (Freistadt).
348. Kostinlot (Kostenblut).
349. Lignica.
350. Lubin (Lüben).
351. Lwów (Löwenberg).
352. Lubens (Leubus).
353. Milich.
354. Moyges major (Obermois).
355. Niemcy (Nimptsch).
356. Namysłowo (Namslau).
357. Nissa (Neisse).
358. Opole.
359. Oleśnica (Oels).
360. Pułkowiec (Polkwitz).
361. Psiepole (Hundsfeld).
362. Przewóz (Priebus).
363. Pszczyna (Pless).
364. Rycin l. Ryczyn l. Reczen.
365. Racibor.
366. Reichenbach.
367. Swidnica.
368. Smogorzew (Schmograu).
369. Strzelce (Strelitz).
370. Stinawa (Steinau).
371. Sobotka (Zobten).
372. Sorawin (Saarawenze).
373. Strzelic.
374. Trzebnica.
375. Trzygóry l. Strzygonia (Striegau).
376. Wrocław.
377. Wolawa (Olau).
378. Wołow (Wolau).
379. Więzów (Wansen).
380. Wiewo (Viehau).
381. Wilczyn (Wilxen).
382. Żegan (Sagan).
383. Zolp l. Słup (Schlaup).
384. Slezin l. Sobota (Zobten) góra.
385. Bobra rz.
386. Katzbach rz.
387. Kwissa rz.
388. Odra rz.
389. Olsa rz.
390. Sleza (Lohe) rz.

Plemiona: Besunczanie. Bobranie. Dziedoszanie.

E. **Pomorzanie.**

391. Belbuk.
392. Białogród (Belgard), dwa razy.
393. Bytom (Bütow).
394. Belkow l. Niznau.
395. Babin (Babbin).
396. Barkline l. Barkelino (Borroczim).
397. Czedno (Zehden).
398. Chojnice (Konitz).
399. Derlowo.
400. Drzu l. Drzeń (Driesen).

401. Dieschenhagen.
402. Dambina l. Wadam (Damm).
403. Doberpole (Doberpfuhl).
404. Gumin.
405. Gdańsk.
406. Gniew.
407. Greiffenberg.
408. Gluma (Glien).
409. Golubino.
410. Kabowe (Walkenberch).
411. Kamień (Kammin).
412. Kładkowo l. Kłodona (Gollnow).
413. Kolbacz.
414. Karbie.
415. Kołobrzeg (Kolberg).
416. Klucz (Kamp) zatoka.
417. Kozle (Köslin).
418. Koronow (Polnische Krone).
419. Lyubesow (Liebschau).
420. Łobżenica.
421. Mircho.
422. Mislicyn.
423. Nakło.
424. Nowogród (Naugard).
425. Ostrowith.
426. Ostrowiec (Wusterwitz).
427. Oliwa.
428. Prilub (Prilop).
429. Pogodkow (Pogutken).
430. Pyryssa l. Pyryc.
431. Piesek.
432. Pobłocie.
433. Pucko.
434. Peplin.
435. Rekow (Reckow).
436. Ruzowe (Rützow).
437. Rugenwolda.
438. Rzeczec (Reetz).
439. Sigelkow.
440. Schoneuelt.
441. Scedru (Schodrau).
442. Sucovia (Zuckau).
443. Sulislave.
444. Swemirowe.
445. Smiertnica.
446. Stargard, dwa razy.
447. Swielub (Zwielip).
448. Sławna (Schlawe).
449. Słupsk l. Stolpe.
450. Słuchow (Schlochau).
451. Skorzewo (Schöneck).
452. Swieca.
453. Sarkawice.
454. Santok.
455. Trebietow (Treptow).
456. Tczewo (Dirschau).
457. Tuchola (Tuchel).
458. Vrienwolde.
459. Widuchowo (Fiddichow).
460. Wyszogród.
461. Zartowicz.
462. Zelislauiz (Siezlow).
463. Żarnowiec.

Rzeki:

464. Brda.
465. Diewinów.
466. Ihna.
467. Kidlow.

468. Leba.
469. Lupowa.
470. Noteć.
471. Plona.
472. Persanta.
473. Rega.
474. Radowa.
475. Stłupia l. Stolpe.
476. Wieprz.
477. Wersze (Ferse).
478 Warta.
479. Madue jezioro.
480. Plona jezioro.
481. Recens mare (Frische Haff) zatoka.
482. Via mercatorum, droga między Stargardem i Gdańskiem.
483. Puste Zarzecze. Kaszuby—plemię.

F. **Polanie.**

484. Chomantowo.
485. Cilensi (Zielenzig).
486. Czarnków.
487. Goryca.
488. Gąsawa.
489. Gniezno.
490. Gdecz l. Giecz.
491. Grabienice.
492. Irgowo (Rzgów).
493. Kargowo.
494. Krzyżkowo.
495. Kościan (Kosten).
496. Krobia (Kroben).
497. Kazimierz.
498. Konin.
499. Kościelec.
500. Kalisz.
501. Lamprechtsfeld (Kopanica).
502. Lubiń.
503. Lubin.
504. Lubasz.
505. Ląd.
506. Lądek.
507. Łekno.
508. Międzyrzecz (Meseritz).
509. Oborniki.
510. Ostrow.
511. Ołobok.
512. Poznań.
513. Panigrodź.
514. Pyzdry.
515. Rajsko.
516. Rogoźno (Rogasen).
517. Skwierzyna (Schwerin).
518. Sciciani.
519. Szmigiel.
520. Szrem.
521. Trzemeszno.
522. Tulce.
523. Wschowa (Fraustadt).
524. Wieliń (Filehne).
525. Uście.
526. Wągrowiec.
527. Władysławów.
528. Zbąszyń (Bentschen).
529. Żnin.
530. Zwandry rzeka.
531. Obra rz.
532. Prosna rz.
533. Sluba rz.

534. Warta rz.
535. Slesińskie jez.

G. **Kujawy.**

536. Bydgoszcz (Bromberg)
537. Bracin.
538. Brześć.
539. Chocień.
540. Gniewkowo.
541. Kwieciszewo.
542. Konary.
543. Kruszwica.
544. Kowal.
545. Kłobia.
546. Mogilno.
547. Słońsk.
548. Strzelno.
549. Vladislavia junior (Inowrocław).
550. Władysław' (Włocławek).
551. Gopło jez.
552. Montwy jez.

H. **Ziemia Dobrzyńska.**

553. Dobrzyń nad Wisłą.
554. Dobrzyń nad Drwęcą.
555. Rypin.

I. **Sieradzkie.**

556. Chropi (Pabianice).
557. Gidle.
558. Piotrków.
559. Rozprza.
560. Ruda.
561. Sieradź.
562. Spicymierz.
563. Uniejów.
564. Wieluń.
565. Wolborz.
566. Warta rz.
567. Ner rz.

K. **Łęczyckie.**

568. Kłodawa.
569. Łęczyca.

L. **Krakowskie.**

570. Biecz.
571. Częstochowa.
572. Chrostow.
573. Chrobrz.
574. Chorowice.
575. Dolany,
576. Działoszyce.
577. Jędrzejów.
578. Kraków.
579. Kłobucko.
580. Koziegłowy.
581. Książ.
582. Księżnice.
583. Korczyn.
584. Lelów.
585. Landskrona.
586. Mstów.
587. Mucharz.
588. Mozgawa.
589. Miechów.

590. Mogiła.
591. Nowy Targ.
592. Oświecim.
593. Prądnik.
594. Radziszew.
595. Siewierz.
596. Stary Sandecz (Sącz).
597. Szczepanów.
598. Sławków.
599. Sydzina.
600. Tyniec.
601. Wawrzenczyce.
602. Żarnowiec.
603. Zator.
604. Zembocin.
605. Spiż (Zips) ziemia.
606. Podgórze.

Rzeki:

607. Nida.
608. Raba.
609. Warta.
610. Wisła.

M. **Sandomierskie.**

611. Błogie.
612. Busk.
613. Baranów.
614. Cechów.
615. Kielce.
616. Kije.
617. Korczyn.
618. Kraśnik.
619. Końskie.
620. Karwów.
621. Kargów.
622. Koprzywnica.
623. Łagów.
624. Lublin.
625. Małogoszcz.
626. Opatów.
627. Opatowiec.
628. Przedborz.
629. Piotrawin.
630. Pilzno.
631. Sandomierz.
632. Sulejów.
633. Ś. Krzyż.
634. Skrzynno.
635. Skaryszów.
636. Sieciechów.
637. Wiślica.
638. Włostów.
639. Waśniów.
640. Wąchock.
641. Żarnow.
642. Zawichost.
643. Złotniki.
644. Zagość.

Rzeki:

645. Bystrzyca.
646. Dunajec.
647. Kamionna.
648. San.
649. Wisłoka.
650. Wieprz.

N. **Mazowsze.**

651. Czerwińsk.
652. Ciechanow.
653. Czerwin.

654. Czersk.
655. Inowłodź.
656. Kutno.
657. Lubotyn.
658. Łomna.
659. Łowicz.
660. Nasielsk.
661. Płock.
662. Rawa.
663. Skołatowo.
664. Serock.
665. Sochaczew.
666. Wyszogród.
667. Zakroczym.
668. Zgierz.

Rzeki:

Bug.
669. Bzura.
670. Narew.
671. Omulew.
672. Pilika l. Pilica.
673. Pisna.
674. Wkra.

O. **Podlasie.**

675. Brześć.
676. Drohiczyn
677. Goniądz.
678. Sokołowo.
679. Wizna.

Rzeki:

680. Biebrza.
681. Łyk l. Łęka.
682. Netta l. Msta.
683. Nurzec.
684. Jezioro Wigry.
685. Jaćwież l. Jadźwingi, plemię niepolskie.

P. **Prussy z narodowością polską.**

I. Ziemia Chełmińska.

686. Bratyan (Bretchen).
687. Brodnica (Strasburg).
688. Chełmno (Kulm).
689. Chełmża (Kulmsee).
690. Dąbrowa.
691. Działdowo (Soldau).
692. Gródek l. Grudziąż (Graudenz).
693. Gołąb'
694. Kurzątnik (Kauernick).
695. Lipienko.
696. Lubowo (Löbau).
697. Ludborz (Lautenburg).
698. Nowe Miasto.
699. Ostrowo (Osterrode).
700. Pokrzywno (Engelsburg).
701. Rogow.
702. Ruda (Tannenberg).
703. Radzyń (Rehden).
704. Starogród (Althaus).
705. Toruń.
706. Lubowski powiat.
707. Sasiński powiat.
708. Ossa l. Mokra rz.
709. Drwęca rz.
710. Drwęckie jez.
711. Mełno jez.

II. Żóławy.

712. Mątwy.
713. Swiecia rz.
714. Nogat rz.

III. Pomezanija t. j. Pogranicze.

715. Białochowa.
716. Czartyrn l. Zanthier (Marienburg).
717. Drużno l. Truso.
718. Dzierzgoń (Christburg).
719. Elbląg (Elbing).
720. Kwidzyn (Marienwerder).
721. Kisielice (Freystadt).
722. Łaszyn.
723. Postolin (Pestlien).
724. Rzesin l. Prabaty (Riesenburg).
725. Rogoźno.
726. Sztum.
727. Susza (Rosenberg).
728. Zambrow (Somerau).
729. Drużno l. Ilfing jez.
730. Czołpie jez.
731. Jezioro (sic).

IV. Golędź. l. Galindyja.

732. Niedzborz (Neidenburg).
733. Pyź (Wartenburg).
734. Passyń (Passenheim).
735. Szczytno (Ortelsburg).
736. Mokre jezioro.

V. Sudawa czyli powiat Sędowicki.

737. Goldap.
738. Grodzisko.
739. Krasin.
740. Łyk l. Ełk.
741. Miernika l. Moruniske.
742. Skomentno.
743. Śniardowo (Spirding) jezioro.
744. Niebolin (Mauer) jez.
745. Piesia rz.
746. Łęka rz.
747. Czartowy Ostrów, kępa na jezio. Śniardowskiém.

VI. Natangija i Bartenija.

748. Biskupice.
749. Ś. Lipka.
750. Lana rz.
751. Lanskie jez.

KRAJE NIELECHICKIE.

R. **Prussy z narodowością litewską.**

I. Pogesanija.

752. Brunsberg.
753. Heiligenbeil.
754. Pazłuk (Holland).
755. Transparn.
756. Wekliz.
757. Seria l. Paseria l. Pasarga rz.

II. Warmija.

758. Balga.
759. Glottaw.
760. Swentomest.

III. Natangija i Bartenija.

761. Barta.
762. Beselede.
763. Gerdau.
764. Geriken.
765. Pokarwin.
766. Romowe.
767. Wallewona.
768. Alla rz.
769. Angerap rz.

IV. Sama l. Sambija.

770. Twangste l. Królewiec (Königsberg).

V. Nadrowasz.

771. Gombin.
772. Kapustete.
773. Karsowin.
774. Kallowen.
775. Nerwekitten.
776. Ochtolitten.
777. Otolichien.
778. Unsatrapis.
779. Pregora l. Pregel rz.

VI. Szalawija.

780. Kłajpeda.
781. Pillal.
782. Rumbin.
783. Ramige.
784. Szalawen (Tilsit).
785. Sareka.
786. Memel l. Niemen rz. Russ, odnoga Niemna.

S. **Żamajten l. Żmujdź.**

T. **Litwa.**

U. **Ruś.**

I. Bużanie.

II. Księstwo Włodzimierskie.

787. Chełm.
788. Czerwień.
789. Jarosław.
790. Przemyśl.

W. **Węgry narodowością słowacką.**

X. **Morawy.**

791. Karniów (Jägerndorf).
792. Opawa (Troppau).
793. Ołomuniec (Ollmütz).

Y. **Czechy.**

794. Praga.
795. Wyszehrad.

796. Żatec (Saatz).
797. Boleslavia nova.
798. Boleslavia vetus.
799. Lutomyśl.
800. Lutomierzyce.
801. Plzno.
802. Mirikwidi Las (Schwarzwald).

Z. **Bawaryja.**

Ż. **Saxonija i Turyngija.**

803. Bremen.
804. Bardewich.
805. Brunświk.
806. Dornburg.
807. Erpesfurt (Erfurt).
808. Friborg.
809. Fraza (Frosa).
810. Frekenlewo (Frankleben).
811. Forda (Bremenforda).
812. Goslar.
813. Gernrode.
814. Guswa (Geuse).
815. Horeborg (Harburg).
816. Hillerslewo.
817. Halberstadt.
818. Kalwa (Kalbe).
819. Kwedlinburg.
820. Kwerfurt.
821. Luni.
822. Lauenburg.
823. Magdeburg l. Dziewin.
824. Malczyn (Eisdorf).
825. Mezebor (Merseburg).
826. Miminlewo (Memleben)
827. Palithi (Pölde).
828. Plockow.
829. Rossefeld (Horsefeld).
830. Stade.
831. Salta.
832. Saleveldun (Saalfeld).
833. Tangermünde.
834. Ustiura (Wolmirstedt).
835. Wallibiki (Walbeck).
836. Werle.
837. Wallhausen.
838. Wettin.
839. Wimeri (Weimar).

AA. **Nordalbingija.**

I. Tetmarszy.

840. Melindorf (Meldorf).

II. Holzaci.

841. Bornhowede (Stocksee).
842. Faldera (Neumünster).
843. Horgena.
844. Kuzalina (Hogerestorp)
845. Scanafeld (Schönfeld).
846. Tensebek.

III. Sturmarowie.

847. Hammenburg (Hamburg).
848. Wispirkow (Wesenberg).

BB. **Szlezwig.**

849. Sliaswig l. Heidebo.

CC. **Szwecyja.**

DD. **Morze Baltyckie l. Wschodnie, l. Austerweg, l. Ostarsalt, l. Warangskie.**

Na niém wyspy:
850. I. Zelandyja.
851. II. Laaland.
852. III. Falster.
853. IV. Bornholm l. Burgundarholm.

Uwaga: Jeżeliby czytelnik znalazł jaką niezgodność w nazwach na mappie wyrażonych i tych, jakie tu są podane, co wreszcie o jaką jedną literę zachodzić może, proszę text tu wydrukowany uważać za pierwotny.

BIBLIOTEKA BN NARODOWA

Wolno drukować pod warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury, po wydrukowaniu, prawem przepisanéj liczby egzemplarzy.

w Warszawie dnia 28 Lutego (12 Marca) 1862 roku.

p. o. Cenzora, J. Błeszczyński.

Skład główny w Księgarni G. Gebethnera i R. Wolffa.

Cena mappy wraz z Objaśnieniem rsr. 1

w Drukarni K. Kowalewskiego.

MAPPA SŁAWIAŃSZCZYZNY LECHICKIEJ

(13)

Bydg. Art. dauk.
Bydgoszcz
1.10.2002 r.
120,-